

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Erectione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

92. An dum Capellania perpetua erecta est auctoritate Episcopi in beneficium, teneat prohibitio illa testatoris, quod Ordinarius non debeat se intromittere in illius provisionem, sed ea ad solos ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Quaestio 88. Quenam Capellania praebeant titulum Ordinationis?

Respondeo primò: Capellania ad nutum amovibilis, etiam si collativa sit & beneficium, nequit esse titulus ordinationis; quia deest stabilitas & perpetuitas, requisita ad titulum ordinationis. Corrad. *loc. cit. n. 49.* Barb. *loc. cit. n. 19.* ubi tamen hanc facit exceptionem, nisi talis Capellania amovibilis habeatur in Capella Papae; tenet enim eas sufficere pro titulo ordinationis, & citat pro hoc Navar. *consil. 20. de temp. ordin.* Riccium *in praxi fori Ecclesiast. resol. 334. in fine.* Sayr. Molfes &c. Aliam exceptionem addit de Luca *ad Trid. d. 14. n. 33.* nimirum nisi titulus beneficii ex natura sua manualis, per accidens hic & nunc in hac persona ordinanda foret perpetuus, ex eo quòd ii, ad quos pertinet amovere, id agere (nempe ordinari) validè permittant; quin etiam *n. 55.* addit sufficere Capellaniam (aliudve servitium Ecclesiasticum, non tamen meram famulatus speciem habens, ut est conductio v. g. ad pulsandum organum) quae etsi specialem vel personalem titulum nullum tribuunt, tribuit tamen, seu annexum habet tale jus, quod titulo aequipolleat, ita ut illud servitium, etiam ex parte recipientis sit necessarium, neq; competat admittentibus libera facultas talem dimitendi juxta praxin frequentem Ecclesiarum parochialium; quin & collegiarum, etiam Cathedralium, ad quarum servitium ex consuetudine loci civis seu norionales, habentes, certas qualitates cum numero praefinito vel sine eo recipiuntur ad participationem cujusdam massae communis, & ad talis servitii titulum ordines conferri posse, receptum esse ait: cum beneficio vel Capella perpetua titulata spectato effectu aequipolleat; idem habet & explicatius proponit *de benef. d. 80. n. 14.*

2. Respondeo secundo: Capellania perpetua praebeant titulum ordinationis, non tantum ex, quae ab initio auctoritate Episcopi erecta in beneficium; sed etiam ex, in quarum primava institutione, etsi non intervenit auctoritas Ordinarii, postea tamen non reluctante fundatoris auctoritate erecta sunt in beneficium per collationem & Canonicam institutionem. Barb. *loc. cit. n. 23.* quin & illae, quae nec collativae nec beneficium sunt; licet enim ad eas non possit quis ordinari tanquam ad titulum beneficii, poterit tamen ad eas ordinari tanquam ad titulum patrimonii. Garc. *loc. cit. n. 112.* citans Trid. *sess. 21. c. 2.* Card. de Luca *ad Trid. d. 14. n. 33.*

Quaestio 89. Num & qualiter Capellania ex non collativa fieri possit collativa auctoritate Ordinarii?

Respondeo: hoc fieri posse, ut dum nimirum Capellania, quae ob non intervententem in primava ejus fundatione auctoritatem Ordinarii non nisi ad statum Capellaniae non collativae, seu habentis solam rationem legati pii evaserat, & in eo etiam ad tempus aliquod permanserat, superveniente demum auctoritate Ordinarii erigeretur in beneficium per collationem & institutionem Canonicam, non reluctante fundatoris voluntate. Corrad. *l. 2. c. 11. n. 17. & seq.* citans Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. n. 58.* Salcedo, Zavall. quos citat & sequitur Garc. *p. 1. c. 2. n. 108. & seq.* sub limitatione tamen paulò post subjungenda. Censetur autem haec voluntas
P. Leuten, Fori Benef. Tom. 1,

non reluctari, dum fundator in constitutione sua nihil addidit, per quod ratio collativae seu beneficiariae excluderetur; sed simpliciter solum bona sua legavit Capellae vel altari alicui, ut legantur in eo hebdomadarum certa missa, nominando insuper simpliciter patronos: tunc enim facta per accedentem Ordinarii auctoritatem erectione simplicis talis Capellaniae in beneficium, dicta testatoris voluntas non mutatur; utpote quae talem erectionem non prohibuit; quin potius interpretative saltem illam voluit. Testator enim simpliciter instituendo Capellaniam, videtur velle instituere beneficium Ecclesiasticum. Garc. *loc. cit. n. 109.* Sed dicitur solum per talem adjectionem non contrariam alterari. Corrad. & Gonz. *loc. cit.* quod ipsum licet Ordinario. Corrad. *ibidem.* citans Bald. *in l. si testamentum. c. de testam.* cum id fiat, ut pia testantium voluntates debita executioni mandentur, firmitus conserventur, & Episcopus sit executor demandatus omnium piarum dispositionum, tanquam Sedis Apostolicae delegatus juxta Trid. *sess. 24. c. 8.* Corrad. *loc. cit.* qui etiam sic frequenter praticari asserit allatis exemplis aliquot. Hanc doctrinam veram esse asserit Garc. in Capellaniis institutis in ultima voluntate, in quibus non solet intervenire auctoritas & erectio Ordinarii, nisi post mortem testatoris, quando effectum sunt habitura. Item in Capellaniis institutis inter vivos, etiam irrevocabiliter, quarum effectus differtur ad mortem. Non tamen in Capellaniis institutis inter vivos, & statim effectivatis per positionem Capellani; quia ex quo fundator non requisivit auctoritatem Ordinarii, non videtur velle facere beneficium Ecclesiasticum, sed Capellaniam non collativam, adeoque eam erigere postea in beneficium; esset mutare voluntatem & dispositionem fundatoris. Idem censet in Capellaniis, in quibus dicitur, quòd Capellanus ponatur per patronos.

Quaeres 90. An dum fundator noluit Capellaniam esse collativam, Ordinarius, saltem accedente consensu patroni, possit de ea facere collationem & institutionem, & sic de non beneficiaria eam erigere in beneficium?

Respondeo negativè: Garc. *n. 105.* citans pro hoc AA. quam plurimos, & aliquot Rotae decisiones ad fufum.

Quaeres 91. An quando constat fundatorem noluisse facere Capellaniam collativam & beneficium, ad hoc, ut habeatur pro beneficio, sufficiat collatam fuisse per 40. annos ut beneficium?

Respondeo affirmativè: Garc. *p. 1. c. 2. n. 115.* ubi postquam inclinasset in sententiam requirentem ad hoc tempus immemorabile; argumento *c. 1. de praescriptione in 6. juncta auth. de nuptiis. §. disponar.* oppositum, quod tenet Azor. verum censet juxta *c. cum de beneficio. de praeb. in 6.* & ait *cit. c. 1.* requirens tempus immemorabile ad hujusmodi praescriptiones loqui de casu, in quo jus commune est contrarium, non autem sola lex privata fundatoris.

*Quaestio 92. An dum Capellania perpetua erecta est auctoritate Episcopi in beneficium Ecclesiasticum (quod postremum addo, quia
C 3 nil*

nil vetat quò minus etiam Capellania non collativa constituantur, sicut quodvis aliud pium legatum Episcopo approbante absque eo, quòd hæc approbatio ad hanc constitutionem sit necessaria, adeoque absque eo, quòd vi hujus approbationis ultro data, aut ex superabundante requisita erigatur in beneficium) teneat prohibitio illa testatoris, quòd Ordinarius non debeat se introumittere in illius provisionem; sed ea ad solos laicos spectet?

Respondeo negativè: Garc. p. 1. c. 2. n. 97. citans Gonz. loc. cit. n. 42. Lamb. de jurepatr. p. 1. l. 1. a. 10. Mandos: Covar. &c. quin imò si auctoritas Episcopi interveniat ad erigendam Cappellaniam in titulum & creandum beneficium, dicta conditio adhuc erit nulla, tamen si Episcopus ipse in ejus fundatione consenserit in talem conditionem. Garc. *ibidem* contra Gonz. videtur enim talis conditio contrariari ipsi naturæ beneficii. E-contra verò dicta auctoritate non interveniente non tantum tenet, & observanda est dicta conditio per fundatorem ipsum adjecta. Garc. *ibid.* n. 98. verum etiam, dum postquam testator ex assignatis bonis jussit annuatim, vel etiam (quod addo) hebdomatim dici tot missas per Clericum à certo patrono nominandum, patronus ipse primò adjecit dictam conditionem, quod facere poterit etiam declarando dictam Cappellaniam non esse servitium, sed potius memoriam seu anniversarium missarum; ita ut non solvatur subsidium, prout hoc solvi non debet ex talibus memoriis. Corrad. l. 1. c. 2. n. 24.

Questio 93. An Cappellania, in quibus non intervenit auctoritas Ordinarii, imperari possint in titulum beneficii, vel etiam permutari?

Respondeo ad utrumque negativè: utrumque patet: cum enim non sint beneficia, conferri in titulum beneficii nequeunt. Corrad. n. 26. Lott. l. 1. q. 5. n. 64. sed & propterea talis Cappellaniæ permutatio facta in manibus Ordinarii tanquam de beneficio Ecclesiastico, & hinc secuta collatio non subsistit. Corrad. *ibid.* citans Burat.

Questio 94. An in Capellaniis erectis auctoritate Episcopi in beneficium, teneat, quòd fundator ab earum administratione, curâ, & visitatione excludat Ordinarium?

Respondeo affirmativè; excepto casu negligentia. Trid. sess. 22. c. 8. & 9. Garc. cit. c. 2. n. 98. citans declarationem super hoc Pauli V. emanatam Anno 1606. Porrò non censetur exclusus à visitatione Ordinarius per hoc, quòd in fundatione alicui alteri (intellige absque exclusione positiva Ordinarii) simpliciter committatur visitatio. Garc. loc. cit. n. 99. & seq.

Questio 95. Num in Cappellaniis non collativis, dum aliter cautum non est à fun-

datore, Episcopus adhuc habeat jus visitandi?

Respondeo affirmativè: et si enim beneficia non sunt; sunt tamen opus pium, & sic possunt ab Episcopo visitari. Barb. de jure Eccl. l. 3. c. 5. n. 11 citans pro hoc AA. plures. Garc. n. 104. citans allegat. c. 8. & 9. sess. 22. Trid. contra Paris. l. 4. consil. 34. Gonz. loc. cit. n. 35. quem tamen ait n. 45. videri sentire contrarium.

Questio 96. Circa bona, super quibus fundata sunt hujusmodi Cappellania non collativa ex defectu auctoritatis Ordinarii, an sint spiritualizata per hoc, & non amplius laicalia; & num pacisci circa similes Cappellanas sit simonia?

Respondeo ad primò bona istiusmodi remanere & reputari bona laicalia, ac proinde subiecta potestati Principum, & Magistratum secularium; tamen si eis opera pia & missarum onera annexa sint. Barb. loc. cit. n. 6. citans ordinationem Regiam Lusit. Perez de Lara & alios; unde etiam n. 7. & 8. testatur tales Cappellanas privatà auctoritate institutas, tanquam profanas jure sanguinis aut hæreditario devolvi in Lusitania ad inftar fidei commissorum seu majoratum; successioneque harum Cappellaniarum in Hispania juxta regulas majoratum regulari. Et hinc quoque est, quòd dictis Cappellaniis imponi non possit subsidium bonis & redditibus Ecclesiasticis imponi solitum, ut insinat Garc. loc. cit. n. 105.

2. Responder ad secundum negativè. Barb. loc. cit. num. 3. ex Gonz. loc. cit. num. 25. nimirum pactum factum ratione talis Cappellaniæ absque auctoritate Pape non esse simoniacum ex eo, quòd Cappellania talis non sit quid spirituale, sed laicale & temporale, ut docent Guido Papa Decis. 187. Navar. cons. 5. de prob. n. 1. & alii apud Barb. loc. cit. n. 5. De Capellis etiam existentibus in Ecclesia quoad cæmenta & ornamenta, ipsiunque situm materiale, ait de Luca in Miscel. d. 28. n. 12. quòd sint in hæreditate profana, & citra simoniam in commercio profano. Addit etiam de jurep. d. 53. n. 2. 3. & 5. non tantum jus presentandi ad dictas Cappellanas donari, sed etiam concessionem ipsius Capellæ & juris illius honorifici, quod ex Cappellarum usuali dominio resultat, fieri posse absque omni consensu Ordinarii; cum nihil detur spirituale, ut contingit, cum datur jus patronatus redolens formalem servitute Ecclesiæ vel beneficii, sed solum usuale quoddam dominium, competens ratione rerum materialium, pretio æstimabilium, adeò ut veniat in hæreditate, vendique possit pro pretio ipsis materialibus proportionato absque aliqua spiritualitatis mixturâ, adeoque sine omni simonia; citatque pro hoc Rodriq. in qq. reg. q. 58. a. 2. Lott. l. 2. q. 4. n. 10. & seq. &c.

Questio 97. An Cappellania in eo, cui obveniunt, requirant Clericatum aut certam aetatem?

Respondeo primò: Cappellanas illas etiam sub nomine beneficiorum fundatas & nuncupatas, quæ institutæ sunt absque auctoritate Ordinarii, obvenire posse (ubi aliter cautum non est

est